

SITUATIERAPPORT Departementaal Crisiscentrum VWS | Nieuw Coronavirus

1. GEGEVENS	
Aan	5.1.2e Veiligheidsregio's 5.1.2e Publieke Gezondheid GGD-GHOR Nederland Informatieteam NCTV Departementale crisiscentra RIVM
Periode	7 – 20 maart 2020
Nummer	5
Planning	Wekelijks
Classificatie	Bestemd voor VR, DPG en GGD en GHOR organisaties

2. INFORMATIEBEELD
Kernverhaal In de regio Wuhan in China startte in december 2019 een uitbraak van een nieuw coronavirus. Dit virus kan de ziekte COVID-19 veroorzaken. Het nieuwe virus heeft zich inmiddels wereldwijd verspreid. Ook in Nederland zijn COVID-19 patiënten en zijn er patiënten overleden aan het virus. Het Nederlandse beleid is erop gericht om verspreiding maximaal te controleren en zo de druk op de zorg te minimaliseren. Feiten – stand 20 maart 2020 - Totaal in Nederland: 106 patiënten overleden, in totaal 2994 positief geteste personen. - De leeftijd van de overledenen ligt tussen 63 en 95 jaar. - Van de 2994 bevestigde personen werken er 725 in de zorg; zij worden vaker dan andere groepen getest. In totaal hadden 629 personen een bron van besmetting in het buitenland, waarvan het overgrote deel Italië en Oostenrijk. Algemeen - Vanwege het testbeleid is het aantal gemelde personen een onderschatting van het ware aantal besmette personen in Nederland. Het opname- en sterftepercentage wordt daarmee ook hoger dan in werkelijk het geval is, de (zeer) mild verlopende gevallen worden immers niet meegenomen in de noemer. - Om dezelfde reden is het aantal nieuwe buitenland gerelateerde infecties een onderschatting van de ware import van nieuwe infecties van buiten Nederland. - Er zijn veel vragen over de overleving van het virus buiten het lichaam. Hier wordt door het RIVM naar gekeken.

3. ORGANISATIE/OPSCHALING
Voorbereidingen - De WHO heeft op 11 maart de uitbraak van het coronavirus vandaag een pandemie genoemd. Dat betekent dat de WHO vaststelt dat er uitbraken zijn van COVID-19 op meerdere continenten. - Het ECDC heeft geadviseerd over te gaan van fase van indamming naar fase van mitigatie, tijdige implementatie van maatregelen vanwege verwachte snelle toename van patiënten en activatie van alle plannen op het gebied van preparedness op een pandemie. Aftreden minister voor Medische Zorg en Sport Op 19 maart is minister Bruno Bruins afgetreden vanwege oververmoeidheid. Minister Hugo De Jonge neemt het coronadossier op zich.

Opschaling VWS

Binnen VWS zijn er vanaf vandaag 5 thema-teams op Corona. Elk team heeft een trekker en wordt vertegenwoordigd in het BTCb. Overkoepelend thema: publieke gezondheid.

1. Beschermingsmaatregelen (hulpmiddelen)
2. Communicatie
3. Caribisch/BES
4. Curatieve zorg
5. Langdurige zorg

Opschaling interdepartementaal

Het Kabinet heeft 3 doelen geformuleerd:

1. Voorkomen van besmettingen van kwetsbare Nederlanders (in binnen- en buitenland);
2. Beperken van besmettingen in Nederland of de gevolgen daarvan;
3. Waarborgen van continuïteit samenleving & vrij verkeer mensen en goederen en het beperken van maatschappelijke onrust.

Daarbij zijn 5 thema's benoemd:

1. Houd de IC-lijnen (VWS)
2. Continuïteit van vitale processen in de samenleving (NCTV/JenV)
3. Zorg voor kwetsbare doelgroepen (VWS)
4. Financieel / economisch (EZK)
5. Caribisch

Rijksbreed wordt er een projectorganisatie COVID-19 ingericht

- Doel: langdurige en duurzame inzet, coördinatie en afstemming mogelijk maken op nationaal niveau vanuit betrokken departementen voor uitvoering van de crisisaanpak COVID-19
- Sturingsmodel: besluitvorming via MCCB en ICCB, voorbereid in IAO.
- Coördinatie ligt bij JenV, behoud van eigen verantwoordelijkheden van departementen.
- Projectorganisatie: NCTV levert een interdepartementale projectdirecteur COVID-19 die op voortgang en samenhang van alle (geprioriteerde) thema's toeziet. In het IAO nemen dedicated directeuren deel.

Bijeenkomst veiligheidsberaad op maandag 16 maart

- 5.1.2e Veiligheidsregio's hebben waardering voor de toelichting van NCTV op de onderbouwing van de genomen maatregelen, de modellen van 5.1.2e, en bijbehorende conclusie dat we gaan sturen op de lijn van IC bedden met als doel kwetsbare groepen beschermen.
- Minister Grapperhaus van J&V riep meermaals op om gezamenlijk zorg te dragen voor goede uitvoering van de genomen maatregelen en ook voor de vrijheid van lokale invulling van maatregelen te blijven staan.

Opschaling

De situatie rondom het nieuwe coronavirus vraagt om een optimaal flexibele en wendbare crisisorganisatie van de rijksoverheid die bestuurlijk en operationeel snel en slagvaardig kan handelen. Vanwege de brede maatschappelijke consequenties (volksgezondheid, sociaal, financieel, economisch) is de nationale crisisstructuur opgeschaald. De minister van Justitie en Veiligheid is de coördinerend minister voor crisisbeheersing. De Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV) geeft invulling aan deze coördinerende verantwoordelijkheid van de minister. Overige ministeries vervullen rollen binnen die structuur, of vervullen vanuit hun beleidsveld een eigen coördinerende rol, zoals het geval is met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor de infectieziektebestrijding. Elk ministerie neemt maatregelen op het eigen beleidsterrein om verdere uitbreiding van het coronavirus te voorkomen en de maatschappelijke consequenties te beheersen. Klik [hier](#) voor meer informatie.

Aansluiting en samenwerking tussen de Veiligheidsregio 's en de Nationale Crisisstructuur (zie ook bijlage)

Voor aansluiting op de crisis overleggen van de nationale crisisstructuur nemen vertegenwoordigers van de veiligheidsregio's of het regionale gezag structureel deel aan de

IAO's, ICCb's en MCCb's'. Op het gebied van informatievoorziening is er een landelijke activiteit omtrent COVID-19 opengesteld in het LCMS waarin structureel informatie met de veiligheidsregio's wordt gedeeld. Het Landelijk Operationeel Team (LOT) en het LOCC-N zijn ingesteld en geactiveerd zodat coördinatie op het operationele proces tussen regio's en Rijk, tussen functionele en algemene kolom en tussen veiligheidsregio's Nationaal Crisis Centrum onderling steeds beter vorm krijgt. Ook vindt er afstemming plaats tussen het regionale en nationale niveau over de 20 maart 2020 communicatieve aanpak via het Nationaal Kernteam Crisiscommunicatie (NKC).

Interdepartementale projectorganisatie COVID-19

In de MCCb van maandag 16 maart 2020 is besloten om een interdepartementale projectorganisatie op te zetten om de COVID-19-crisis op nationaal niveau aangezien dit een kwestie lijkt te worden van langdurige en duurzame inzet van personeel en andere capaciteiten. Voor dit moment zijn een vijftal geprioriteerde en een aantal ondersteunende thema's geïdentificeerd door het kabinet waar een projectdirecteur voor verantwoordelijk is, inclusief communicatie.

De vijf geprioriteerde thema's zijn:

1. **Maximaal controleren (VWS)**
Doel: via een afgewogen en flexibel pakket aan maatregelen verdere besmetting reguleren met het oog op continuïteit van zorg in brede zin, en specifiek de bovengrens van de IC-capaciteit niet overschrijden
2. **Continuïteit van vitale processen in de samenleving en de samenleving als geheel (NCTV/JenV)**
Doel: waarborgen van vitale processen en cruciale beroepen
3. **Zorg voor kwetsbare personen (VWS)**
Doel: de risico's voor mensen met een zwakke gezondheid en hun omgeving zo klein mogelijk maken en te zorgen dat er voldoende capaciteit is voor mensen die het meest kwetsbaar zijn.
4. **Voortgang en monitoring financieel/economische maatregelen (EZK)**
Doel: zich houden op financieel-economische situatie op de maatschappij, op de implementatie en uitvoering van besloten maatregelen en waar nodig bijsturen
5. **Caribische delen Koninkrijk (BZK)**
Doel: Het verloop van COVID-19 zo beheersbaar en bestuurbaar te laten verlopen als mogelijk in de Caribische delen van het Koninkrijk en de uitstralingseffecten voor de Caribische delen van het Koninkrijk te beperken

Besluitvorming op de thema's blijft vooralsnog plaatsvinden via de ICCb en MCCb en worden voorbereid in het IAO. De veiligheidsregio's, politie en Koninklijke Marechaussee blijven tevens vertegenwoordigd in het IAO. Via de nationale crisisstructuur blijven de veiligheidsregio's aangesloten op dit proces. Aanvullend op de nationale crisisstructuur onderhoudt het ministerie van VWS graag ook de reguliere contacten met de directeurs Publieke Gezondheid.

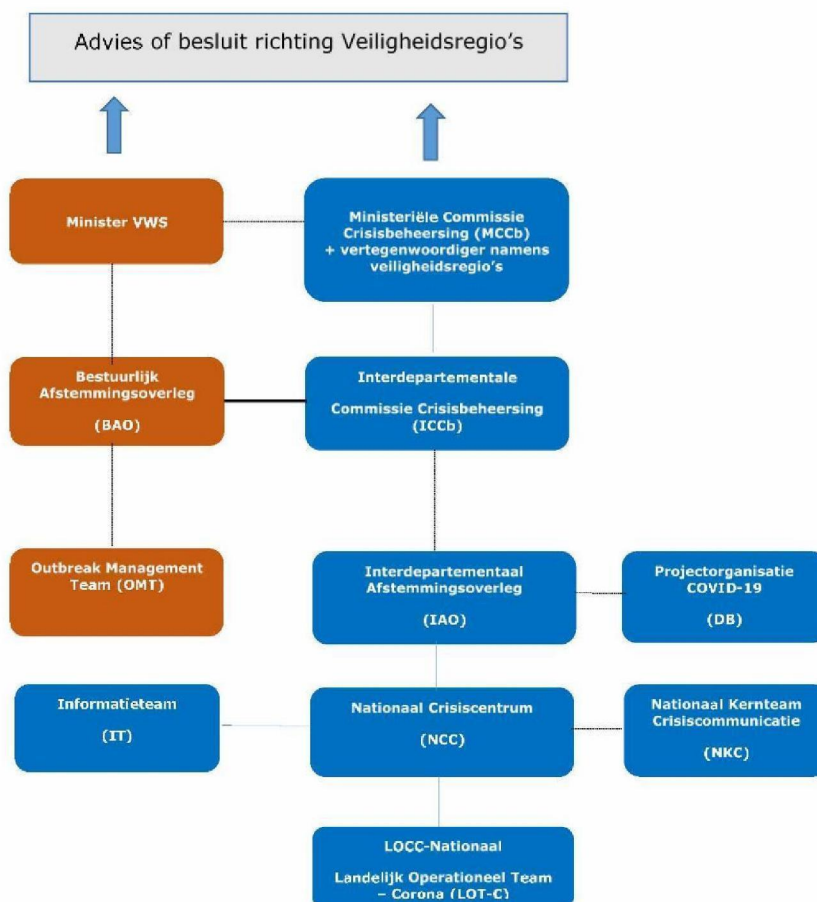
LOCC-N

- Het LOCC-N heeft tot doel een netwerk te vormen tussen het Rijk en de Veiligheidsregio's om bestuurlijke en operationele maatregelen, inclusief de communicatie, af te stemmen en te stroomlijnen, activiteiten te coördineren en met elkaar te verbinden om daarmee de eenduidige en gezamenlijke optredende overheid vorm en inhoud te geven.
- Het LOCC-N geeft vorm aan de opdracht door het instellen van een werkorganisatie, het LOTC (landelijk operationeel team Covid-19). Dit team zit op het tactische operationele niveau en werkt via verschillende thema's:
 1. Gezondheid en zorg
 2. Continuïteit en schaarste
 3. Scenario's, plannen handlingsprotocol
 4. Beeldvorming en eenduidige communicatie
 5. Bestuurs- en beleidssamenwerking
 6. Samenwerking en veerkracht

Samenstelling: een afvaardiging van alle kolommen: politie, brandweer, adviseur geneeskundig, crisiscommunicatie (NKC), defensie, bevolkingszorg, aangevuld met in ieder geval vertegenwoordigers van de departementen VWS, I&W en J&Z.

Veiligheidsregio's kunnen voor meer informatie en voor het stellen van vragen stellen bij het LOCC-N via het emailadres 5.1.2e@minjenv.nl. Het LOCC-N zal de vragen vervolgens in een integraal overzicht bijeenbrengen. Beantwoording zal door VWS worden gecoördineerd en via situatierapportages worden beantwoord.

Grafische weergave crisisstructuur COVID-19

4. OORDEEL / ONDERWERPEN

Huidige maatregelen Nederland

De Nederland strategie, op basis van de adviezen van het Outbreak Management Team (OMT), is erop gericht om de verspreiding van het coronavirus maximaal te controleren. Dat betekent dat we met verstrekende maatregelen de piek van het aantal besmettingen proberen af te vlakken en uit te smeren over een langere periode. Met als doel dat er steeds voldoende capaciteit is om mensen te helpen die het meest kwetsbaar zijn. Door het verloop van de epidemie te vertragen, voorkomen we een ongecontroleerde toename van het aantal patiënten en overbelasting van ons zorgsysteem.

Huidige maatregelen in de aanpak van het coronavirus bestaat uit:

- Iedereen in Nederland wordt gevraagd om waar mogelijk 1,5 meter afstand van elkaar te bewaren. Ook bijvoorbeeld bij het boodschappen doen. (Meer informatie over dit 'social distancing' staat hieronder bij de veelgestelde vragen.)
- Mensen in heel Nederland wordt opgeroepen zoveel mogelijk thuis te werken of de werktijden te spreiden.
- Voor kinderen van ouders in bijvoorbeeld de zorg, politie, openbaar vervoer en brandweer is er wel opvang in de school en het kinderdagverblijf, zodat hun ouders kunnen blijven werken. Deze opvang is zonder extra kosten. Klik hier voor een lijst van cruciale beroepsgroepen.
- Iedereen in Nederland: blijf thuis bij klachten neusverkoudheid, hoesten, keelpijn of koorts. Mijd sociaal contact. Bel pas met huisarts als klachten verergeren.
- Voor kwetsbare personen (ouderen en personen met verminderde weerstand) geldt: vermijd grote gezelschappen en openbaar vervoer. In het algemeen wordt mensen dringend verzocht om bezoek aan kwetsbare personen te beperken.
- Voor zorgpersoneel en personeel in vitale processen: er wordt veel van u gevraagd. Blijf pas thuis als u klachten hebt en koorts. Overleg zo nodig met uw werkgever.
- Scholen en kinderdagverblijven zijn dicht tot en met maandag 6 april. Het gaat hierbij om scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo. Docenten gaan onderwijs op afstand organiseren voor kinderen die thuis zitten, met prioriteit voor eindexamenleerlingen in het voortgezet onderwijs en het mbo.
- Hogescholen en universiteiten wordt verzocht onderwijs online aan te bieden in plaats van grootschalige colleges.
- Alle eet- en drinkgelegenheden zijn dicht tot en met maandag 6 april. Bezorgen en afhalen blijft mogelijk. Maar vermijd drukte, zorg dat u niet met andere mensen dicht op elkaar staat en neem uw consumptie mee naar huis (niet ter plaatse opeten). Coffeeshops kunnen open blijven voor bestellingen die afgehaald worden.
- Sport- en fitnessclubs, sauna's, sexclubs en coffeeshops sluiten tot en met maandag 6 april. Bijeenkomsten met meer dan 100 personen worden in heel Nederland afgelast. Dat geldt ook voor publieke locaties zoals musea, concertzalen, theaters, sportclubs en sportwedstrijden.

Aanvullende maatregelen 19 maart

- Alle verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen in de ouderenzorg zijn gesloten voor bezoek en voor alle anderen die niet noodzakelijk zijn voor de basiszorg. Het besluit is in lijn met het beleid van het beperken van contacten en in het bijzonder het beperken van bezoek aan kwetsbare personen. De maatregel gaat in op vrijdag 20 maart en duurt tot en met 6 april. In de stervensfase of vergelijkbare omstandigheden kan een instelling incidenteel afwijken van deze maatregel.
- Het kabinet is in overleg met het RIVM en brancheorganisaties van andere sectoren, in het bijzonder de gehandicaptenzorg en ggz, en cliëntenorganisaties om daar tot passende afspraken te komen over bezoek.
- De situatie van kwetsbare personen die thuis wonen is anders dan in de instellingen. De actuele situatie en alle beperkingen die deze met zich meebrengt is ook voor deze groep ingrijpend. Voor mensen die wel bij de kwetsbare ouderen thuis komen, zoals mantelzorgers gelden de algemene hygiënemaatregelen. Er is opgeroepen lokale samenwerking te zoeken voor ondersteuning en contact voor kwetsbare mensen.
- Besloten is om de uitvoering van Valys, het bovenregionaal vervoer voor mensen met een mobiliteitsbeperking met ingang van vrijdag 20 maart tijdelijk op te schorten.

IC-capaciteit

In Nederlands is er een capaciteit van circa 1150 IC-bedden. Door de ziekenhuizen worden nu maatregelen genomen om meer patiënten met COVID-19 op te kunnen nemen binnen de bestaande IC-capaciteit van 1150. Dat gebeurt in de eerste plaats door het afschalen van electieve (planbare) zorg. De uitbreiding naar 1500 bedden kan per direct plaatsvinden. Daarmee zijn derhalve 575 IC-bedden beschikbaar komen voor COVID-19-patiënten, naast de 575 bedden voor reguliere spoedzorgpatiënten. Ter voorbereiding op een verdergaande situatie, wordt gericht op een opschaling tot 2000 IC-bedden.

Persoonlijke beschermingsmiddelen

Sinds de eerste signalen dat er tekorten ontstonden aan persoonlijke beschermingsmiddelen hebben de ziekenhuizen en de academische centra hun krachten verenigd en een gezamenlijk inkoopbureau ingericht. Dit landelijk inkoopbureau is verantwoordelijk voor de inkoop van verschillende medische hulpmiddelen waaraan een tekort is. Het bestaat uit de volgende teams:

- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Testkits en andere diagnostica
- Apparatuur en benodigdheden voor de intensive care (waaronder beademingsapparatuur)
- Desinfectantia

Deze teams beoordelen of de aanbiedingen van medische hulpmiddelen door verschillende partijen voldoen aan de juiste kwalificaties. Als dat het geval is gaan zij over tot inkoop. Voor de persoonlijke beschermingsmiddelen geldt dat aanvoer wordt samengebracht in een landelijke opslagruimte. De GGD-GHOR, in samenwerking met het ROAZ, is vervolgens verantwoordelijk voor de verdeling over de verschillende ROAZ-regio's. Voor de juiste verdeling over de verschillende regio's is het noodzakelijk dat zij inzicht hebben in bestaande voorraden van zorginstellingen. Daartoe is een webapplicatie ontwikkeld, waarin op dit moment in elk geval ziekenhuizen, huisartsen, GGD-en en ambulances hun voorraad en behoefte aan persoonlijke beschermingsmiddelen kunnen invullen. Aan de hand daarvan maakt de GGD-GHOR een verdeling van centraal binnengekomen middelen. Er wordt ook gewerkt aan aansluiting van de overige sectoren in de zorg op deze webapplicatie.

Zorgaanbieders die een dringend tekort aan beschermingsmiddelen hebben en te maken krijgen met een mogelijk besmette patiënt, kunnen contact opnemen met hun regionale ROAZ-coördinator. Dat geldt ook voor zorgaanbieders die niet direct bij het ROAZ zijn aangesloten, zoals bijvoorbeeld de VVT-sector, de GGZ en de gehandicaptenzorg.

Testkits

Vanuit verschillende kanten zijn er signalen over een tekort aan testen voor COVID-19. Het RIVM heeft een taskforce met experts op het gebied van diagnostica ingericht, die samen met het landelijk inkoopbureau en de branchevereniging voor leveranciers van diagnostica (Diagned) kijkt hoe de inkoop voor testkits beter gefaciliteerd kan worden.

Internationaal

Op 18 maart heeft de MP gesproken met de MP van Nedersaksen. Beide zijn geen voorstander van het sluiten van de grenzen. Belangrijk signaal is wel dat er grenstoerisme ontstaat door Duitsers die in Nederland komen winkelen.

Uitstel groepsvaccinaties GGD'en

In verband met de verspreiding van het nieuw coronavirus en de onvoorspelbaarheid daarvan, heeft het RIVM op 11 maart 2020 voor heel Nederland besloten een aantal reguliere groepsvaccinaties voor kinderen en jeugdigen uit te stellen of in een ander vorm plaats te laten vinden. De vaccinaties op het consultatiebureau (0-4 jaar) gewoon doorgang moeten vinden. In Noord-Brabant gaan deze maatregelen direct in. Voor de rest van Nederland gaat dit zo snel mogelijk in als organisatorisch haalbaar is.

De redenen voor deze tijdelijke aanpassingen van het Rijksvaccinatieprogramma zijn:

1. De bestrijding van nieuw coronavirus.
2. De hoge werkdruk hierdoor bij de jeugdgezondheidszorg.

Zie ook nieuwsbrief [Rijksvaccinatie programma](#)

5. COMMUNICATIE

Pers- en publieksinformatie

- In de loop van volgende week zal er een algemene publiekscampagne uit komen. Deze campagne zal ook vertaald worden naar specifieke groepen.
- Het RIVM verzorgt publiekscommunicatie. Op de site van het RIVM is een kaart opgenomen waarin de positieve uitslagen vermeld worden per gemeente. De kaart geeft het totaal aantal positief geteste patiënten weer. Het is geen kaart met het actuele aantal zieke mensen in Nederland. Het RIVM geeft op dit moment geen gegevens over mensen die weer genezen zijn.
- Ook is er publieksinformatie beschikbaar vanuit www.rijksoverheid.nl/coronavirus. Hier komt vanuit de één overheid gedachte informatie interdepartementaal bij elkaar met doelgroepgerichte communicatie.
- Het NKC verzorgt de brede publieksinformatie en het informatienummer 5.1.2e. Dit algemene telefoonnummer is geopend voor vragen van het algemene publiek omtrent het nieuwe coronavirus COVID-19. Inmiddels werken hier 88 mensen om de vragen te beantwoorden.
- Deze week is het informatienummer bereikbaar tot 22:00.

6. MEER INFORMATIE

Relevante links:

- Vragen en antwoorden, <https://www.rivm.nl/coronavirus/nieuw-coronavirus-in-china/vragen-antwoorden>. Categorieën:
 - o [Vragen over de situatie in Nederland](#)
 - o [Vragen over je gezondheid](#)
 - o [Vragen over voorkomen besmetting](#)
 - o [Vragen over aanpak in Nederland](#)
 - o [Vragen over de test](#)
 - o [Vragen over COVID-19](#)
 - o [Vragen over thuisquarantaine en isolatie](#)
 - o [Vragen over huisdieren](#)
 - o [Vragen voor zorgprofessionals](#)
 - o [Vragen over de steekproef in ziekenhuizen](#)
- Protocol voor de professionals: Landelijk draaiboek uitbraak infectieziekte: <https://lci.rivm.nl/draaiboeken/generiek-draaiboek>
- Protocol monitoring en maatregelen contacten van een bevestigde patiënt met COVID-19: <https://lci.rivm.nl/covid-19/bijlage/contacten>

Politiek

- [Tweede kamer. Plenair debat over bestrijding van het coronavirus – 12 maart 2020](#)
- [Tweede kamer. Kamerbrief Inzet nationale crisisstructuur COVID-19 – 13 maart 2020](#)
- [Tweede kamer. Kamerbrief Stand van zaken bestrijding COVID-19 – 17 maart 2020](#)
- [Tweede kamer. Kamerbrief Aanscherping bezoek verpleeghuizen i.v.m. COVID-19 – 19 maart 2020](#)